

بنام خدا

پرونده شماره ۳۴۰

شعبه سه

رای شماره ۳-۳۴۰-۱۳۳

کل مین فودز اینکورپوریتد،

خواهان،

- و -

دولت جمهوری اسلامی ایران و

شرکت سیمرغ،

خواندگان .

IRAN UNITED STATES CLAIMS TRIBUNAL	دادگاه داری دعاوی ایران - ایالات متحده
ثبت شد - FILED	
Date	۱۳۴۲ / ۵ / ۲ 24 JUL 1984
No.	340

نظر موافق پرویزانصاری نسبت به بخشی از حکم و نظر
مخالف نسبت به بخش دیگر آن

I - ادعای خواهان و مبانی آن

خواهان در دادخواست تقدیمی خود یک فقره ادعای اصلی که عبارت از مطالبه مبلغ تقریبی ۵۰۰،۰۰۰ دلار و دو فقره ادعای فرعی ناشی از آن که عبارت از مطالبه ۲۰٪ بهره بمبلغ ۱۰۰،۰۰۰ دلار طبق شرایط قولنامه مورخ ۱۴ آوریل ۱۹۷۶ و مطالبه هزینه های دادرسی می باشد، مطرح کرده است .

مبنای ادعای خواهان چنین است که طبق قولنامه فوق الذکر، منعقدہ میان

شرکت فرعی خواهان بنام کل مین اینترنشنال لیمیتد (سی.ام.آی.) و شرکت سهامی سیمرغ که یک شرکت ایرانی است، توافق بر تشکیل شرکتی بنام "سی کل" گردیده و حقوق و تکالیف مشخصی برای طرفین در آن پیش بینی شده است. از جمله این حقوق و تکالیف مفاد بند ۵ قولنامه مذکور است:

"۵ - بمدت دو سال از تاریخی که "سی-کل" مالکیت قطعه زمینی را که بمنظور ایجاد مجموعه طرح مرغداری از آن استفاده خواهد شد کسب نماید، "کل مین" به سهامداری در شرکت "سی-کل" ادامه خواهد داد. پس از خاتمه دو سال مذکور "کل-مین" مختار خواهد بود که به سهامداری خود در شرکت "سی-کل" ادامه دهد و یا سهام خود را در "سی-کل" به "سیمرغ" بفروشد. این تصمیم بایستی در مدت ۳۰ روز پس از خاتمه دو سال مزبور بمورد اجرا گذارده شود. چنانچه "کل-مین" تصمیم به فروش سهام خود به "سیمرغ" بگیرد، "سیمرغ" موافقت مینماید که چنین سهامی را بقیمتی که برابر سرمایه پرداختی "کل-مین" بوده با اضافه هرنوع منافع پرداخت نشده جمع شده و یا منافی که تا آن تاریخ تقسیم نگردیده خریداری نماید. در هر صورت و در هر مورد این قیمت نبایستی کمتر از جمع سرمایه اولیهای که توسط "کل-مین" پرداخت شده با اضافه ۲۰% بهره باشد. "سیمرغ" استحقاق خواهد داشت اعتباری در مقابل بهره مزبور به مبلغی معادل هر مقدار نقدی که "کل-مین" در این مدت زمان از بابت سود سهام دریافت کرده است در اختیار داشته باشد. پرداخت توسط "سیمرغ" به "کل-مین" بایستی در اسرع وقت پس از انقضای مدت دو سال ذکر شده در بالا بوده و بهر صورت و در هر مورد بایستی تا شصت روز پس از دریافت اطلاعیه از "کل-مین" مبنی بر قصد او به فروش سهام خود باشد."

خواهان مدعی است سرمایه گذاری وی در شرکت "سی کل" بمبلغ تقریبی ۵۰۰،۰۰۰ دلار که ۲۸% کل سرمایه شرکت بوده است برابر اقدامات خواندگان از بین رفته است. خواهان مبنای چنین ادعائی را بر سه فرض به نحو بدلیت استوار ساخته است:

اول آنکه "سی.ام.آی." از حقوق خود در "سی کل" برابر اقدامات سلب کننده مالکیت که توسط دولت ایران صورت گرفته محروم شده است و بموجب قانون

جلب و حمایت سرمایه‌های خارجی که طبق آن سرمایه خود را به ایران وارد کرده است مستحق دریافت غرامت می باشد .

دوم آنکه دولت ایران از طریق در اختیار گرفتن کنترل شرکت "سیمرغ" که خود بنوبه خود کنترل کننده شرکت "سی کل" بوده است ، مآلاً کنترل شرکت اخیر را در دست گرفته است و از این جهت "سی.ام.آی." از حقوق خود در "سی کل" بعنوان یک سهامدار محروم شده است و نمی تواند حق خود را که عبارت از فروش سهام بعلاوه ۲۰% بهره است و طبق بند ۵ قولنامه با و داده شده است اعمال نماید .

سوم آنکه شرکت "سیمرغ" دارای تعهد قراردادی نسبت به "سی.ام.آی" بوده و دولت ایران با در اختیار گرفتن کنترل شرکت "سیمرغ" دارای مسئولیت بین المللی نسبت به اجرای چنین تعهدات قراردادی می باشد .

خواهان در لایحه توجیهی خود بتاريخ ۱۳۶۲/۴/۲۳ (۱۴ ژوئیه ۱۹۸۳) ادعای دیگری را که عبارت از مطالبه مبلغ ۱۵۵،۰۵۴/۶۵ دلار بعنوان حساب های دریافتنی است از بابت ارزش و مخارج خدمات ، قطعات و کارمندان عنوان نموده است و کلاً مبلغ ۶۵۱،۶۹۴/۶۶ دلار با بهره سالانه ۱۰% مطالبه کرده است .

خواهان در این لایحه مبنای دیگری برای ادعای اولیه خود (مطالبه مبلغ تقریبی ۵۰۰،۰۰۰ دلار) ارائه کرده و مدعی است که شرکت "سیمرغ" از طریق شرکت "مقواسازی شرق" که کلاً متعلق به شرکت "سیمرغ" می باشد در تاریخ ژوئیه ۱۹۷۹ سهام "سی.ام.آی." را بمبلغ ۴۹۶،۶۳۰/۰۱ دلار خریداری نموده است و تعهد شرکت "سیمرغ" به پرداخت مبلغ خرید ناشی از بند ۵ قولنامه مذکور است .

II - تقسیم رای

۱ - نظریه موافق

الف - در مورد آن قسمت از رای که راجع به مردود دانستن حسابهاست - دریافتنی است نظرباینکه ادعای مزبور بعد از تاریخ ۱۹ ژانویه ۱۹۸۲ تقدیم گردیده است لذا قابل پذیرش نمی باشد و از این جهت برای مزبور موافقم . مطلب قابل ذکر این است که ادعای جدید خواهان نمی تواند مشمول ماده ۲۰ قواعد دادگاه

که راجع به اصلاح دعوی یا دفاع است باشد؛ زیرا طرح ادعای جدید با مبلغ و مبنای جدید، صرفنظر از ورود ضرر به حقوق خواننده، مخالف صریح بند ۴ ماده ۳ "بیانیه حل و فصل ادعاها" است.

ب- تعلق بهره و هزینه‌های دادرسی نیز مورد حکم دادگاه قرار نگرفته است. صرفنظر از وضعیت دعوی حاضر که عدم تعلق بهره و هزینه‌ها را ایجاب می‌کند، اصولاً پرداخت بهره و هزینه‌های دادرسی به اصحاب دعوی در چنین داورى گسترده و متنوعی که دولتین ایران و آمریکا هریک نیمی از هزینه‌های آنرا تأمین می‌نمایند (بند ۳ ماده ۶ بیانیه حل و فصل ادعاها) عادلانه و متعارف نمی‌باشد. احکام دیگری نیز از این دادگاه در موارد متعدد بهره و هزینه‌ها را مورد حکم قرار نداده است. بعنوان نمونه رجوع کنید: رای ۲-۲۱۹-۳۵ مورخ ۳۰ مارس ۱۹۸۳ میان بنجامین ایسایاه و بانک ملت، و نیز رای ۳-۱۹۹-۱۱۷ مورخ ۱۹ مارس ۱۹۸۴ میان امریکن ها و زینینگ اینترنشنال و شرکت تعاونی مسکن افسران ژاندارمری کل کشور و دیگران، و نیز رای ۱-۳۳-۱۳۵ مورخ ۲۲ ژوئن ۱۹۸۴ میان سی لند سرویس و دولت جمهوری اسلامی ایران. با توجه به آنچه گفته شد، بارای صادره در این خصوص موافقم.

۲- نظریه مخالف

اکثریت در تصمیم خود راجع به سرمایه‌گذاری "سی.ام.آی." در شرکت "سی کل" خواهان را مستحق دریافت مبلغ ۴۹۶،۶۳۰/۰۱ دلار تشخیص داده است. اصل استدلال اکثریت بر این است که شرکت "سیمرغ" از طریق شرکت "مقواسازی شرق" سهام "سی.ام.آی." را خریداری کرده است و از این حیث مسوول پرداخت قیمت خرید می‌باشد. اکثریت با الصراحت بیان می‌دارد که خرید سهام توسط شرکت "مقواسازی شرق" صورت گرفته است و حتی صورتجلسه مجمع عمومی فوق العاده "سی کل" در تاریخ ۱۶ اوت ۱۹۷۹ حاکی از آن است که خرید سهام توسط شرکت مقواسازی شرق واقع شده است و فهرست سهامداران ضمیمه صورتجلسه مزبور نیز نشان می‌دهد که شرکت "مقواسازی شرق" دارای ۳۵۰۰ سهم سی.ام.آی. فاقد سهم می‌باشد. با این وجود، اکثریت برای آنکه شرکت "سیمرغ" را مسوول پرداخت قیمت سهام بدانند به سه دلیل تمسک جسته است:

"اول آنکه شرکت "سیمرغ" طبق قرارداد که متضمن حق خیاری باشد (بند ۵) مسوول بوده است ،

دوم آنکه غیرمحمتمل است که "سی.ا.م.آی." یک شرکت فرعی را به عنوان متعهد جایگزین شرکت مادر یعنی "سیمرغ" نماید ،
سوم آنکه نامه مورخ اول دسامبر ۱۹۷۹ نشان دهنده بستانکار بودن "سی.ا.م.آی." بمبلغ ۳۵،۰۰۰،۰۰۰ ریال برای قیمت خرید سهام می باشد. این مدرک همچنین نشان دهنده آن است که "سیمرغ" ، ونه "شرق" ، درخواست اجازه برای انتقال قیمت خرید را از دولت ایران کرده است ."

مطالب بالا، هسته اصلی تصمیم اکثریت است که با واقعیت ها ودلائل موجود در پرونده وقواعد حقوقی حاکم بردعوی وحتى با مطالب مندرج درخود تصمیم سازگار نیست وازاین جهت باتصمیم اکثریت مخالفم وبشرح زیر استدلال خود رادررد تصمیم اکثریت بیان می کنم .

III -- استدلالات

۱- نخستین نکته ای که باید مورد توجه قرارگیرد آن است که شرکت "مقوا سازی شرق" خواننده دعوی نمی باشد وکوچکترین اشاره ای نیز در دادخواست خواهان به او یابه خرید سهام از طریق او نشده است . این مطلب برای اولین بار در لایحه مورخ ۱۳۶۲/۴/۲۳ (۱۴ ژوئیه ۱۹۸۳) خواهان عنوان گردیده و طرح این مساله جدید که تمام مبانی ادعای خواهان راتغییر داده است هرگز نمی تواند بعنوان اصلاح یا تکمیل دادخواست باستناد ماده ۲۰ قواعد دادگاه تلقی شود. خواهان خود آگاه بوده است که نمی تواند خواننده جدیدی رادر دعوی مطروحه اضافه کند، ازاین رو به تغییر مبنا ی ادعای خود پرداخته است بنحویکه بتواند به همان نتیجه ای که مقررات مانع از آنند دست یابد. این نحوه تبدیل مبنا ی دعوی مسلما " مضر بحقوق خوانندگان است وتصمیم اکثریت دراینخصوص مخالف قواعد دادگاه می باشد .
"Alternativa Petitio non est audiena" (درخواست به نحو بدلیست
وتخیری مسموع نیست .)

۲ - اکثریت در تصمیم خود صریحا " بیان می کند که " ... دیوان لازم نمی- داند تصمیم بگیرد که آیا تعهد خرید سهام سی کل متعلق به سی.ام.آی. که طبق قرارداد طرح مشترک برای سیمرغ ایجاد شده بود طبق ادعای خواهان باید ایفاء می شود یا خیر.

اما با این وصف اکثریت، یکی از دلایل را بمنظور مسوول شناختن شرکت "سیمرغ" در پرداخت قیمت خرید، همان قراردادی می داند که دیگری چگونه تأثیری در این بحث ندارد و حتی خواهان نیز معتقد است که صرفنظر از قرارداد مزبور و بموجب تغییر مبنای دعوی، "سیمرغ" بسبب خرید سهام از طریق "شرق" مسوول پرداخت قیمت است.

۳ - دلیل دیگر اکثریت بریک احتمال غیرعقلانی پایه گذاری شده است؛ به این معنی که در نظر اکثریت بعید است که "سی.ام.آی"، یک شرکت فرعی ("ش-شرق") را جایگزین شرکت مادر ("سیمرغ") نماید. چنین گونه استدلالی، خود بیانگر مردود بودن آنست. هر شرکتی اعم از آنکه فرعی باشد یا مادر، شخصیت حقوقی خود را دارد و از جانب خود طرف معامله واقع می شود و نمی توان تعهد یک شرکت را، با فرض فرعی بودن، بعهده شرکت دیگر، با فرض مادر بودن، گذارد. چنین استدلال احتمالی هرگز محمل حقوقی نخواهد داشت. "اذا جاء الاحتمال بطل الاستدلال".

۴ - سومین دلیل اکثریت، نامه ای است دست نویس، بدون شماره، بر روی کاغذ ساده بدون سربرگ، مورخ ۱۳۵۸/۹/۱۰ (۱ دسامبر ۱۹۷۹)، ظاهرا " به امضاء آقای احمد گرامی و بعنوان "شرکت سیمرغ - امور مالی". محتوای نامه حکایت از آن دارد که تعداد ۳۵۰۰ سهم "مرغ شمال - شرکت سهامی خاص" (نام جدید "سی - کل") از کل مین به قیمت اسمی یعنی ۳۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال خریداری شده که این مبلغ پس از جلب موافقت وزارت دارائی باید حواله شده و مبلغ مذکور در بستانکار حساب شرکت کل مین منظور شود. رجوع کنید: مدرک شماره ۵۷ خواهان در مجموعه مدارک ثبت

شده به تاریخ ۱۳۶۲/۸/۲۷ (۱۸ نوامبر ۱۹۸۳). این نامه که بصورت یک یادداشت داخلی و عادی است صرفنظر از صحت و اصلت آن که قویا " مورد شک می باشد زیرا قابلیت آنرا در که در هر زمانی نوشته شده باشد، اصولا" از نظر محتوی نیز با سایر مدارک معتبر طرفین که در اوراق اداری تنظیم شده و با امضاء افراد متعددی رسیده است تطبیق نمی کند .

اولین از این مدارک صورتجلسه مجمع عمومی فوق العاده "سی کل" مورخ ۵۸/۵/۲۵ (۱۶ اوت ۱۹۷۹) می باشد که در تصمیم اکثریت نیز ذکر شده است . طبق مفاد این صورتجلسه که با حضور کلیه سهامداران یا نمایندگان و وکلای آنها تنظیم شده و دارای حداقل ۸ امضاء می باشد، فروش سهام "سی.ام.آی." به شرکت "مقواسازی شرق" مورد تأیید قرار گرفته است و طبق صورت سهامداران ضمیمه آن ، نام شرکت اخیر با ۳۵۰۰ سهم در ردیف اول و نام شرکت سیمرغ با ۸۹۹۵ سهم در ردیف دوم آن صورت ذکر شده است . بنابراین چنانچه شرکت "سیمرغ" از طریق شرکت "شرق" مبادرت به خرید سهام کرده باشد، شرکت "شرق" نمی تواند بعنوان سهامدار مستقل با ۳۵۰۰ سهم در مجمع عمومی شرکت "سی کل" حضور یابد . رجوع کنید : مدرک شماره ۴۰ خواهان در مجموعه مدارک ثبت شده به تاریخ ۱۳۶۲/۴/۲۳ (۱۴ ژوئیه ۱۹۸۳)

دومین از این مدارک صورتجلسه مجمع عمومی فوق العاده "مرغ شمال" ("سی کل") مورخ ۱۳۵۸/۹/۱۹ (۱۰ دسامبر ۱۹۷۹) می باشد . طبق بند ۴ این صورتجلسه که بر روی اوراق اداری شرکت مزبور تنظیم شده و دارای حداقل ۸ امضاء است ، شرکت "مقواسازی شرق" از عضویت در هیئت مدیره استعفا داده و نام وی نیز در صورت سهامداران ضمیمه صورتجلسه مزبور دیده نمی شود . رجوع کنید : مدرک شماره ۵۶ خواهان پیوست "ب" در مجموعه مدارک ثبت شده به تاریخ ۱۳۶۲/۸/۲۷ (۱۸ نوامبر ۱۹۸۳) . بنابراین چنانچه شرکت "شرق" اصیل در خرید سهام نمی بود اصولا" استعفاء و کناره گیری او از امور شرکت لزومی نمی داشت .

بنابر آنچه گفته شد و بر اساس مدارک موجود در پرونده ، درباره انتقال سهام "سی.ام.آی." به شرکت "مقواسازی شرق" تردید نمی توان داشت . اکنون بایست

بررسی نمود که استدلال اکثریت دائر به خرید سهام توسط شرکت "سیمرغ" از طریق شرکت "شرق" محمل حقوقی دارد یا نه .

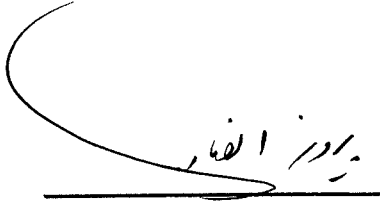
۵- تشکیل شرکت "سی کل" ، صدور و انتقال سهام آن ، نمایندگی ادعائی "شرق" در خرید سهام مزبور برای شرکت "سیمرغ" و سایر مسائل ناشی از آن تابع قوانین ایران است . اکثریت خود را به قانون حاکم بر این انتقال آشنا ساخته است . طبق ماده ۱۹۶ قانون مدنی ایران : "کسیکه معامله می کند آن معامله برای خود آن شخص محسوب است مگر اینکه در موقع عقد خلاف آنرا تصریح نماید یا بعد خلاف آن ثابت شود . . . " این ماده مبتنی بر یک فرض قانونی مهم راجع به اصیل شناختن متعاملین است و اثبات خلاف این فرض قانونی نیاز به دلیل دارد .

بعلاوه ماده ۲۲۱ قانون مدنی ایران اثر عقود را فقط نسبت به متعاملین و قائم مقام قانونی آنها معتبر می داند . بنا بر این دواصل ، فقط طرف معامله ، اصیل در معامله شناخته می شود و اثر عقد نیز فقط ناظر بر او است مگر خلاف این دواصل مهم قانونی اثبات گردد .

در پرونده حاضر ، اکثریت برای آنکه اثر فروش سهام را ناظر به شرکت سیمرغ بدانند دلیل محکمی ندارد . با توجه به صورتجلسات رسمی مجمع عمومی فوق العاده شرکت "سی کل" ، بشرح فوق ، و نیز تلکس خواهان مورخ ۵ ژوئیه ۱۹۷۹ که در آن صریحاً " موافقت بر فروش سهام را به شرکت "مقواسازی شرق" اعلام نموده است ، رجوع کنید : مدرک شماره ۲۴ خواهان در مجموعه مدارک ثبت شده به تاریخ ۱۳۶۲/۱/۲۶ (۱۵ آوریل ۱۹۸۳) و نیز نامه شماره ۳۱-۸-۴۴۰۴ مورخ ۱۳۶۰/۶/۱۷ (۸ سپتامبر ۱۹۸۱) دفتر سرمایه گذاری خارجی در ایران که فروش سهام را به شرکت "شرق" تأیید می کند ، رجوع کنید : مدرک شماره ۳۴ خواهان در همان مجموعه مدارک ، تردیدی در اصیل بودن شرکت "شرق" در خرید سهام باقی نمی ماند و اکثریت نمی تواند با تمسک به احتمالات یا دلائل ضعیف و مشکوک ، خلاف فرض قانونی را اثبات کند .

بنا به آنچه گفته شد، اینجانب با تصمیم اکثریت در این خصوص مخالفم و نتیجه"
دعوی خواهان را در این قسمت نیز مردود می دانم.

پرویز انصاری معین